

Arbeidsmarktflits

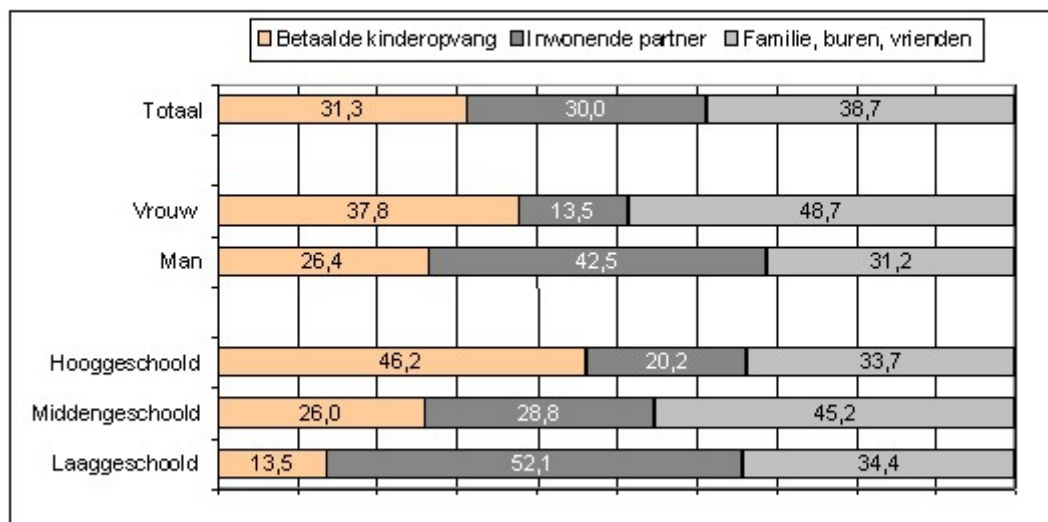
Van je familie moet je het hebben - Over arbeid en kinderopvang

18 December 2006

Drie op de vier werkende Vlamingen met inwonende kinderen jonger dan vijftien jaar doen een beroep op kinderopvang terwijl ze werken (74,7%). Het kan hierbij gaan om formele, betaalde kinderopvang of om onbetaalde opvang door familieleden, buren of vrienden. Ook iemand die kan rekenen op de eigen inwonende partner om de kinderen op te vangen, tellen we bij de werkenden die gebruikmaken van kinderopvang. Een op de vier maakt dus geen gebruik van kinderopvang. Hierbij is het mogelijk dat de werkuren van de ouder overeenstemmen met de uren van de kinderen, dat de kinderen steeds voor zichzelf of voor elkaar zorgen, of dat de ouder thuis werkt of het kind meeneemt naar de werkplaats.

De meest gebruikte vorm van kinderopvang in het Vlaams Gewest is de onbetaalde opvang door familie, buren of vrienden. Zo roept 38,7% van de werkende Vlamingen die kinderopvang gebruiken tijdens het werk, de hulp in van bekenden (figuur). Op de tweede plaats komt de betaalde kinderopvang (crèches, kinderdagverblijven, onthaalouders, opvang buiten de schooluren, oppas georganiseerd door de werkgever, ...). Drie op de tien werkende Vlamingen met kinderopvang (31,3%) doen een beroep op deze vorm van oppas. Een bijna even groot aandeel Vlamingen (30%) kan daarnaast rekenen op de inwonende partner om de kinderen op te vangen tijdens de werkuren.

Figuur. Soort kinderopvang waar werkenden een beroep op doen naar geslacht en onderwijsniveau (15- tot en met 64-jarigen met inwonende kinderen jonger dan 15 jaar) (Vlaams Gewest; 2005)

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, EAK
Module 'Combinatie Werk en Gezin' (Bewerking Steunpunt WAV)

Het gebruik van kinderopvang is uiteraard veelal een gezinsbeslissing. Deze cijfers geven echter het gebruik ervan weer door elk individu afzonderlijk. Daarom kunnen we de vorm van kinderopvang tijdens het werk vergelijken bij vrouwen en mannen. Eén groot verschil springt dan in het oog: mannen kunnen veel vaker rekenen op hun inwonende partner om de kinderen op te vangen terwijl ze werken en doen bijgevolg minder vaak een beroep op de andere vormen van opvang dan vrouwen. Van de mannen zegt 42,5% dat hun inwonende partner de kinderen opvangt tijdens de werkuren, tegenover slechts 13,5% bij vrouwen. Vrouwen zijn nog altijd heel wat minder vaak aan het werk dan mannen en werken ook veel vaker deeltijds. Het voortbestaan van het kostwinnersmodel (waarbij de man de kost verdient en de vrouw thuis blijft om voor het gezin te zorgen) en de sterke verspreiding van het anderhalfverdienersgezin (waarbij de man voltijds werkt en de vrouw deeltijds) spelen hierin dus een belangrijke rol.

Het genoten onderwijsniveau speelt eveneens mee in de vorm van kinderopvang waar werkenden gebruik van maken. Kinderen van hooggeschoolden zijn vaker terug te vinden in formele vormen van kinderopvang, terwijl laaggeschoolden hun kinderen eerder aan een informele kinderopvang toevertrouwen.

Zo doet bijna de helft van de hooggeschoolden (46,2%) een beroep op betaalde kinderopvang, terwijl dit slechts voor 13,5% van de laaggeschoolden geldt. Omgekeerd vermoedt slechts een op de vijf hooggeschoolden (20,2%) de inwonende partner als belangrijkste kinderopvang terwijl zij werken; bij laaggeschoolden loopt dit aandeel op tot meer dan de helft (52,1%). Hooggeschoolden doen met 33,7% wel even vaak als laaggeschoolden (34,4%) een beroep op familieleden, buren en vrienden om de kinderen op te vangen. Hier zijn het de middengespoolden die tijdens de werkuren het vaakst hun kinderen onderbrengen bij familie of kennissen (45,2%).

Wat ongetwijfeld meespeelt in het vastgestelde verschil qua gebruik van kinderopvang, is de kostprijs die aan elk van deze vormen verbonden is. Het gebruik van formele (betaalde) vormen van kinderopvang brengt kosten met zich mee die zwaar kunnen wegen op het gezinsbudget. Het is aannemelijk dat de kosten voor formele kinderopvang minder zwaar wegen op het budget van hogeschoolden, die doorgaans tot de betere verdieners behoren.

Meer cijfers en analyses over de combinatie van werk en mantelzorg/kinderopvang vindt u in het WAV-rapport '[Met de mantel der liefde](#)'.

Dit WAV-rapport is het zevende in de reeks '[Acht is meer dan duizend. Eindrapportering van het Steunpunt WAV](#)'.